

DUMINECA

Organul Vicariatului Episcopal gr. cat. român din Maramureș

Biuroul de distribuire: Librăria Asociațiunii Sighet, Piața Unirii No. 25.

Apare în fiecare Duminica.

Prețul unui exemplar: 1 Leu.

Biserica și organizația ei.

Apostolii, după ce au luat Spiritul sfânt, s'au împrăștiat în toată lumea pentru a învăța pe oameni și a-i boteza. Aceia, cari au crezut și s'au botezat, sub îngrijirea și conducerea Apostolilor și a episcopilor sfințiți de Apostoli, s'au unit în comunități bisericești (parohii,) cari mărturisind aceeași credință, întrebuițând aceleași tăine și stând sub chivernisirea unei căpățenii adeva sf. Petru, au format o mare societate creștinească, carea se numește sf. Maică Biserică.

Este fapt, că apostolii primind Spiritul sfânt conform poruncei lui Hristos au mers în toată lumea pentru a predica evangelia la toate popoarele. Aceasta muncă sfântă s'a început în Ierusalim, de unde nu peste mult au trecut în Iudea și Samaria mai apoi în ținuturile locuite de păgâni. În tot locul au vestit învățătura lui Isus, și pe aceia, cari au primit aceasta învățatură, i-au botezat. În acest mod, în tot locul, unde s'au înfătoșat, s'au format comunități creștinești. Cea dintâie parohie ș'a format în Ierusalim unde la cea dintâie predică a sfântului apostol Petru s'au încreștinat 3000, iar după a doua predică 5000 suflete. Această pildă a fost urmată în Samaria, iar mai târziu în Antiohia Corint, Tesalonia, Efez, Roma

și în multe alte locuri. În toate aceste comunități credincioșii au fost statornici în învățătura dată lor de către Apostoli, în frângerea pâinii (sf. împărțășenie) și în rugăciuni. Despre credincioșii din Ierusalim spune sf. Scriptură, că au avut una inimă și un suflet.

Păstorii cei dintâi ai acestor comunități creștinești au fost însiși întemeiatorii lor adeva apostolii. Faptele și epistolele apostolilor ne dovedesc în deajuns, ca ei nu numai au predicat și botezat, ci au avut și diregătoria de păstor chivernisitori. Astfel apostolii au dat ordine, au făcut legi au judecat și pedepsit, pe cei nevrednici i-au eschis din comunitate și dacă s'au pocăit i-au primit iarăși în sinul Bisericii.

După ce numărul comunităților creștinești din ce în ce s'a sporit tot mai mult, așa în cât apostolii nu mai puteau să le chivernisească fără ajutor, ba având îndatorirea, ca învățătura lui Hristos să-o propovăduiască și în alte ținuturi, ca acelea comune să nu rămână fără păstori au ales dintre credincioși pe cei mai evlavioși, bătrâni și înțelepți, pe cari i-au sfințit întru episcopi dându-le imputernicire, ca comunitățile lor încredințate să le guverneze și după trebuință să sfințească episcopi și preoți.

Pe cum între membrii singuraticelor comunități așa și între toate comunătățile împrăștiate peste toată lumea, a fost o legătură de unitate deplină. Fiecare a mărturisit aceeaș

jertfă, aceleași taine și fiecare împreună cu episcopii lor a recunoscut de cap suprem pe sfântul Petru.

Astfel membrii tuturor comunităților creștinești, fie fost cât de îndepărtate de câtră olaltă prin munți și mări, au format o singură și mare comunitate, care se numește sf. Maică Biserică catolică sau universală.

Din catechism.

45. Din ce stă omul ?

Omul stă din trup și din suflet, cum spune Hristos la Matei (10, 28) „nu vă temeți de cei ce ucid trupul iară sufletul nu-l pot ucide” . . .

Moise spune (I. 2, 7.) „Dumnezeu formă pre om din pulverea pământului și suflă în nările lui suflare de viață și așa se făcu omul în ființă vie”.

Suflarea de viață, despre care vorbește Moise, este sufletul inteligent omenesc, cum citim la Luca (8, 55) despre învierea fecioarei mai marelui sinagogei: „Și s'a întors sufletul ei, și a înviat îndată”. Fecioara cu întoarcerea sufletului a trăit din nou, așa dară după sf. Scriptura sufletul omenesc este principiul vieții trupului, așa încât trebuie să spunem, că sufletul inteligent și trupul material, cari se deosebesc după calitatea substanțelor lor, prin unire se prefac întruna și întreaga natura, așa în cât sufletul inteligent prin aceasta unire dă trupului ca să fie trup omenesc și trup cu viață.

Misiunile populare din Sighet anunțate pe 7 și 8 Nov. crt. în vederea serbărilor dela Liceul de fete se amână pentru mai târziu.

Sfințirea bisericii din Ilba.

O zi neuitată și plină de duiioase amintiri a fost ziua de 10 Octombrie, pentru credincioșii din Ilba. (Jud. Satu-Mare).

Atunci s'a îndeplinit actul sfințirii bisericii. A fost prezent, Ilustrataea Sa *Dr. Iuliu Hossu* episcopul Gherlei, încunjurat de 30 preoți, înbrăcați în ornate bisericesti.

După terminarea sfințirii bisericii impunătoare, zidită din material solid și frumos pictată, s'a început sf. liturgie. Răspunsul l'a dat un cor admirabil, compus din preoți și țărani. La sfârșitul liturgiei arhieresti, Ilustrataea Sa Episcopul o ținut o prea frumoasă și pătrunzătoare cuvântare.

Este știut cumcă unii din parohienii din Ilba au fost amăgiți în anii trecuți, cu promisiuni să-și părăsească religia. Anume în comună s'a făcut planul pentru zidirea unei noi biserici, fiind cea veche ruinată. Atunci făcându-se arunc peste credincioșii din Ilba, unii au voit a da mai mult, alții ba, și așa s'au făcut împărecheri. De vrajba aceasta s'a folosit, pescuitorul în turbure cu sfatul să nu dea nimic pentru biserică, ci să treacă la alta legea.

Câteva familii au căzut în mrejele propagandistului. Văzând însă că ce s'a promis din partea propagandistului, nimic nu s'a dat, în urma acești rătăciți au înțeles că au fost numai amagiți, au văzut că nu legea catolică e de vină și recunoscându-și greșeala în anul acesta cu toți s'au reintors la sinul bisericii mame.

Păstorul bun lasă cele 99 oi și caută una rătăcită și o iea pe umerii lui cu bucurie. Bunul Dumnezeu a dat acuma bucuria, că în scurt timp așa zicând într'un au sa gătat o biserică atât de frumoasă, între împrejurări

atât de grele în zilele de azi. S'a zidit biserica prin dărnicia oamenilor, în special a harnicului primar Petru Danciu care singur a dat în acest scop peste 100.000 Lei, a curatorului și acelor alți buni credincioși contribuind fiecare după starea sa materială, și prin hărnicia preotului local.

Acuma spune Ilustritatea să-e mare bucurie, că vede pe toți credincioșii iarași uniți, și mai cu seamă îl cuprinde bucurie, căci în luna aceasta a terminat cu vizitația alor 649 parohii din dieceză. În 4 Oct. s'a făcut în Gherla liturgie, de mulțumită pentru terminarea vizitației. Acuma o noaună bucurie se arată, unirea credincioșilor din Ilba.

Credincioșii și în deoseb cei rein-torși la sinul Bisericii catolice cu ochii plini de lacrimi au ascultat predica păstorului Mare.

Biserica acuma e gata, fiind lângă drumul țării, înaintea trecătorilor va fi un exemplu viu cum a ajutat bunul Dumnezeu într-o comună, unde a fost ceartă religioasă, unde a fost desbinare, acuma domnește pace sufletească și unire încredințată.

Un participant.

Ss. Cosma și Damian — 1 Noembrie — a fost frați dulci și s'au născut în Arabia de la părinții creștini. Maica lor evlavioasă cu nume Iatta i-a crescut în legea creștinească și în iubirea lui Dumnezeu și a deaproapelui, drept aceea tinerii frați au ales cariera pe care a putut se face mai mult folos oamenilor și a lucra și spre mărirea lui Dumnezeu. S'au dus în Siria și au învățat științele medicale, adică doctoria, și ca medici au început a funcționa în Cilicia.

Ca medici au fost chieși nu numai la creștini, dar și la păgâni. Aceasta a și fost dorința lor și acesta a fost scopul lor sfânt, căci astfel li s'a dat prilej a conlucra pentru lășirea împărăției lui Dumnezeu. Cercetând

pre cei morboși, nu s'au îngrijit numai de vindecarea lor, ci iau îndemnat a suferi cu paciință morbul și a fi tari în credință, iar pre păgâni cu învățături potrivite și cu iubire frățească i'au învățat a cunoaște pre Dumnezeu cel adevărat și li-au arătat calea pre care pot să ajungă la cer.

Succesul învățăturilor lor a fost minunat, căci au întors mulți păgâni la creștinătate, cu atât mai înadins, că în numele lui Isus au făcut și vindecări minunate, cu multe ocaziuni făcând numai semnul crucii asupra morbosului acela s'a vindecat. Cătră aceste trebue să amintim cumcă sfinții bărbați pentru ostenele lor ca medici n,au primit nici o plată, pentru aceea au fost apoi numiți, doctori fără argint.

Parte abnegațiunea lor cea mare, parte vindecările cele minunate au efectuit, foarte mulți păgâni s'au întors la creștinătate. Pentru aceasta mai ales preoții păgâni au început a rescula poporul contra sfinților medici, și când sub Imperatul Dioclețian (284—305 d. Hr.) fu trimis guvernatorul Lisias în Cilicia pentru persecutarea creștinilor mai întâi au fost pârâți medicii Cosma și Damian. Guvernatorul întrebându-i despre cetățenia, starea și religia lor, Sf. Cosma a răspuns astfel: „Noi suntem din Arabia, ne tragem dintr'un neam de frunte, suntem medici, aici sunt și ceilalți frați ai noștri pre cari dacă poștești îi pot numi. Numește-i” zise guvernatorul iar Sf. Cosma i-a răspuns: „Antim, Leontie și Euprep sunt numele lor.” De ce religione sunteți? întrebă mai incolo guvernatorul: „Suntem creștini!” răspuse sfinții.

După aceste guvernatorul i-a provocat să se lapede de Hristos și să se inchine idolilor, însă sfinții nu s'au plecat, drept aceea guvernatorul legându-i i-a torturat îndeosebite moduri dar sfinții martiri au suferit toate torturile cu cea mai mare paciință, și au ramas statornici în credința lui Hristos. Văzând aceste guvernatorul i-a legat și i-a aruncat în mare, dar în mare ingerul Domnului i-a deslegat legăturile și sfinții martiri vindecați de

toate ranele au ieșit nevătămași la fermure.

Auzind despre aceasta Lisias, a poruncit să fie ariucali în foc, dar și în foc au ramas nevătămași. După aceste au fost legași pre cruci și Lisias a dispus să fie uciși cu sulița, însă nici barem una din suliță nu i-a nimic, apoi s'au aruncat asupra lor pietri, dar acele au sărit înapoi și au ucis pre mai mulți dintre ostași păgâni. În urmă păgânii înfuriați i-au tăiat cu sabiile în anul 303 după Hr.

Trupurile lor creștinii le-au îngropat în cetatea Ciru din Siria, ridicând asupra mormintelor lor o biserică.

În onoarea lor s'a rădicat apoi mai multe biserici, astfel și Impăratul Iustinian (527—565 d. Hr.) a ridicat în Constantinopol o biserică frumoasă, deoarece cerând părtinirea sfinților Cosma și Damian s'a vindecat de o boală grea. Din sfințele lor moaște se afla în Roma Paris și Veneția. La Roma sunt chiar doua biserici zidite în onoarea Sfinților, una numita Chiesa dei Ss. Cosma e Damiano al Foro care s'a zidit în secul al VI-a asupra ruinelor remase din o biserică păgână numită templum Sacrae Urbis, unde s'au pastrat foile cadastrale și hărțile orașului Roma. Iar cealaltă biserică se numește Chiesa dei Ss. Cosma e Damiano în Trastevere, care a fost zidită în secul al X-a de un tribun Alberico.

Starea Mitropolitului nostru. Pe cum aflăm din „Unirea” starea I. P. Sf. Sale pare a fi ceva mai înrăutățită din cauză ca rana dela picior prezintă din nou simptome mai îngrijorătoare, încât nui eschis să se ajungă la o nouă intervenție chirurgicală. Cu toate acestea adauge „Unirea” sunt bune nădejdi pentru însănătoșarea marelui nostru bolnav.

Sfințire de capelă. Capela dela Liceul de fete „Domnița Ileana” din Sighet în timpul din urmă a fost deplin restaurată. S'a făcut un iconostas nou în stil bizantin cu icoane noi făcute de mâna maiestră a profesorului Liviu Bordeaux. Toată capela s'a pictat din nou. Acestea lucrări fiind deplin terminate, fetițele Liceului ca membre congreganiste a „Reuniunii Mariane” prin profesorul lor de Religie Paul Silaghi au rugat pe P. Sf. Sa Episcopul de Gherla Dr. Iuliu Hossu că să le consacreze lăcașul de rugă. Ilustritatea Sa prin o scrisoare părințească anunță pe eleve, că în acest scop va veni la Sighet și în 8. Nov. crt. (Sf. Arhangeli) va sfinți capela Liceului.

Visitațiune canonică. Preasfințitul Iuliu al Gherlei în 7 Novembre crt. Va face vizitațiune canonică în parohia Iapa. Enoriașii în frunte cu parohul local pâr. Iuliu Rednic deja au luat măsuri pentru a face pregătirile de lipsă pentru a primi în mod cât de vrednic pe marele Arhireu.

Exerciții spirituale. În legătură cu serbările sfințirii capelei dela Liceul de fete din localitate, elevele vor avea exerciții spirituale. Aceste exerciții spirituale vor fi conduse de pâr. canonic Dr. Victor Bojor. Tot Sf. Sa va ținea la 4 și 5 Nov. în sala de gimnastică a Liceului de fete, la orele 6 p. m. conferențe religioasă pentru intelectualii din Sighet.

Calendar săptămânal.

31 Oct. — 6 Noemvrie 1926.

31. Dumineca V. după In. Sf. Cruci. (Ev. d. Luca 16, 19.) Ap. Stahie, Apele.

1. Luni. Ss. Cosma și Damian.
2. Marți. M. Achindin, Pigazie.
3. Miercuri. M. Ahepsima, Aitala.
4. Joi. P. Ioanahie cel Mare.
5. Vineri. M. Galacteon și Epistimia.
6. Sâmbătă. P. Pavel Mărturisorul.